

Sygn. akt III AUa 196/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Górską
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 r. w Szczecinie

sprawy H. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ubezpieczenie społeczne rolników

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 stycznia 2018 r. sygn. akt VI U 1299/17

oddala apelację.

SSA Romana Mrotek SSA Beata Górską SSA Urszula Iwanowska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2017 r., znak (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników H. S. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego od 26 czerwca 2017 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek. Organ rentowy wskazał, że należność z tytułu składek za H. S. wynosząca na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie – 35,00 zł, ubezpieczenie emerytalno-rentowe 74,00 zł, a ogółem 109,00 zł, została uregulowana w całości.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że podstawą do wyłączenia z ubezpieczenia społecznego rolników jest niespełnienie warunków zawartych w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. brak podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata przed rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 3a ust.

1 ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu. Wskazując, że w dniu 29 czerwca 2017 r. wpłynął wniosek (...) potwierdzający datę wznowienia wykonywania działalności gospodarczej w dniu 26 czerwca 2017 r., organ rentowy podniósł, że H. S. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy od 28 kwietnia 2017 r., a więc nie spełnia warunków zawartych w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co skutkuje wyłączeniem z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 26 czerwca 2017 r. oraz ustaniem ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 1 lipca 2017 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji H. S. wniósł o jej uchylenie podnosząc, że podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników, a organ rentowy w 2004 roku sfałszował decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników. Skutkiem takich działań jest seria kolejnych decyzji o wyłączeniu odwołującego się z ubezpieczenia społecznego rolników lub o podleganiu temu ubezpieczeniu. Nadto ubezpieczony wskazał, że powoływanie się przez KRUS na art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i uzasadnianie braku ciągłości 3 lat ubezpieczenia społecznego rolników przed rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej jest w jego ocenie kłamstwem, co potwierdzają wcześniejsze prawomocne wyroki w sprawach VII U 2937/05, VII U 1597/05 oraz III AUa 50/10. Skarżący podkreślił, że jego akta osobowe i decyzje o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników oraz wyroki prawomocne w sprawach wyżej wymienionych świadczą o uporczywym nękanii i utrudnianiu mu prowadzenia działalności gospodarczej od 15 grudnia 1997 r. Nadto ubezpieczony zarzucił, że w decyzjach KRUS powołuje się na art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r., a brak jest odniesienia do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (art. 34 ust. 1 pkt 3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przywołując kolejno wszystkie okresy podlegania przez H. S. ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresy ustania tego ubezpieczenia w związku z bądź to podejmowaniem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, bądź to z zawieszaniem jej prowadzenia. Organ rentowy wskazał, że do Placówki Terenowej KRUS wpłynął wniosek (...) o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dotyczący wznowienia przez ubezpieczonego prowadzenia działalności poczynając od 26 czerwca 2017 r.

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

H. S. od dnia 15 października 1984 r. jest posiadaczem gospodarstwa rolnego, o powierzchni wynoszącej w 2017 roku - 3,41 ha przeliczeniowego. H. S. prowadzi z przerwami działalność gospodarczą – krawiectwo, w związku z czym okresowo opłaca podatek dochodowy od osób fizycznych pobierany w formie karty podatkowej. H. S. utrzymuje się z prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie krawiectwa od 1997 roku.

Od dnia 1 stycznia 1991 r. ubezpieczony podlegał z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach, w których nie prowadził działalności gospodarczej i spełniał warunki określone w art. 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Miało to miejsce w następujących okresach:

- od 1 stycznia 1991 r. do 31 sierpnia 1994 r.
- od 1 stycznia 1995 r. do 30 września 2006 r.
- od 20 grudnia 2006 r. do 31 marca 2007 r.
- od 27 kwietnia 2007 r. do 30 czerwca 2007 r.
- od 1 lutego 2008 r. do 30 czerwca 2008 r.
- od 1 sierpnia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

- od 1 sierpnia 2009 r. do 14 października 2009 r.
- od 23 grudnia 2009 r. do 21 marca 2010 r.
- od 29 kwietnia 2010 r. do 23 maja 2010 r.
- od 29 kwietnia 2010 r. do 23 maja 2010 r.
- od 30 lipca 2010 r. do 19 października 2010 r.
- od 28 grudnia 2010 r. do 31 stycznia 2011 r.
- od 1 kwietnia 2011 r. do 31 maja 2011 r.
- od 4 lipca 2011 r. do 10 października 2011 r.
- od 28 grudnia 2011 r. do 28 maja 2012 r.
- od 7 stycznia 2013 r. do 10 czerwca 2013 r.
- od 5 lipca 2013 r. do 7 sierpnia 2013 r.
- od 1 maja 2014 r. do 21 sierpnia 2014 r.
- od 22 grudnia 2014 r. do 12 kwietnia 2015 r.
- od 2 czerwca 2015 r. do 7 lipca 2015 r.
- od 2 października 2015 r. do 17 listopada 2015 r.
- od 25 stycznia 2016 r. do 13 marca 2016 r.
- od 1 maja 2016 r. do 13 lipca 2016 r.
- od 8 października 2016 r. do 13 listopada 2016 r.
- od 15 grudnia 2016 r. do 17 stycznia 2017 r.

W dniu 29 października 2004 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie wobec H. S. ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego od 1 października 2004 r., albowiem nie udokumentował on formy prowadzonej działalności gospodarczej oraz wysokości podatku za 2003 rok w terminie do 30 września 2004 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 30 listopada 2007 r. zmienił zaskarżoną decyzję, stwierdzając, iż H. S. nadal podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników. Organ rentowy został poinformowany w dniu 4 lutego 2008 r. o wstrzymaniu przez ubezpieczonego prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 lutego 2008 r. Z uwagi na powyższe decyzją z dnia 11 lutego 2008 r. objęto H. S. ubezpieczeniem społecznym rolników od I kwartału 2008 r.

Pismem z dnia 30 czerwca 2008 r. H. S. poinformował organ rentowy o wznowieniu prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 3 czerwca 2008 r. Następnie organ rentowy decyzją z dnia 27 czerwca 2008 r. stwierdził ustanie wobec H. S. ubezpieczenia społecznego rolników od 1 lipca 2008 r. Decyzję tę ubezpieczony zaskarżył. Wyrokiem z dnia 21 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt VII U 2222/08 oddalił wniesione odwołanie. Następnie Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 119/09 oddalił apelację ubezpieczonego.

H. S. złożył oświadczenie o zawieszeniu od 1 sierpnia 2008 r. pozarolniczej działalności gospodarczej do 31 sierpnia 2008 r., zaś organ rentowy decyzją z dnia 12 sierpnia 2008 r. objął go ubezpieczeniem społecznym rolników od 1 sierpnia 2008 r. W dniu 29 stycznia 2009 r. organ rentowy, na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, stwierdził ustanie wobec ubezpieczonego ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 października 2008 r. Decyzją z tego samego dnia objęto H. S. ubezpieczeniem rolniczym od 1 stycznia 2009 r. Organ rentowy ponownie decyzją z dnia 18 lutego 2009 r. wyłączył skarżącego z ubezpieczenia społecznego rolników od 1 kwietnia 2009 r.

Decyzją z dnia 17 lipca 2009 r. KRUS wyłączył z ubezpieczenia społecznego rolników H. S. od 1 lipca 2009 r., albowiem uzyskano informację o zamiarze wznowienia przez niego działalności gospodarczej. Z dniem 1 sierpnia 2009 r. ubezpieczony zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Następnie decyzją z dnia 9 września 2009 r. objęto H. S. ubezpieczeniem rolniczym od 1 sierpnia 2009 r.

Z uwagi na uzyskanie informacji o zawieszeniu prowadzonej działalności gospodarczej od 1 października 2009 r., organ rentowy decyzją z dnia 27 października 2009 r. objął H. S. ubezpieczeniem rolniczym z mocy ustawy od 1 października 2009 r. Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 15 października 2009 r. H. S. ponownie wznowił wykonywanie działalności gospodarczej z dniem 15 października 2009 r. Tym samym organ rentowy wydał w dniu 27 października 2009 r. decyzję o wyłączeniu H. S. z ubezpieczenia społecznego rolników.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 5 listopada 2009 r., w sprawie o sygn. akt VII U 856/09, po rozpoznaniu odwołań H. S. oddalił odwołania od dwóch decyzji z dnia 29 stycznia 2009 r. ((...) (...) - (...) i (...) (...)), decyzji z dnia 20 lutego 2009 r., a także odrzucił odwołanie od pisma z dnia 18 lutego 2009 r. Po rozpoznaniu apelacji ubezpieczonego, Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 18 marca 2010 r. uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje i przekazał sprawę do rozpoznania Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi Regionalnemu w S.. Następnie organ rentowy wydał w dniu 26 maja 2010 r. decyzję o objęciu H. S. ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy w następujących okresach: od 1 października 2008 r. do 31 grudnia 2008 r., od 1 kwietnia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r.

Po raz kolejny w dniu 24 marca 2010 r. do organu rentowego wpłynęły dokumenty świadczące o wznowieniu przez ubezpieczonego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z dniem 22 marca 2010 r., dlatego też organ ten decyzją z dnia 26 marca 2010 r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec skarżącego od 22 marca 2010 r.

Decyzją z dnia 15 maja 2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1403) stwierdził, że H. S. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników i ma obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, emerytalno-rentowe od dnia 1 maja 2014 r.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a.1, 5a, 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników H. S. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego poczynając od dnia 22 sierpnia 2014 r. H. S. zaskarżył obie wskazane decyzje. Wyrokiem z dnia 10 lutego 2015 r., w sprawie o sygn. VII U 2176/14, Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołania ubezpieczonego. Wyrokiem z dnia 4 lutego 2016 r., w sprawie III AUa 418/15, Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację ubezpieczonego od tego wyroku.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 9 lutego 2015 r. objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 22 grudnia 2014 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej. W dniu 17 kwietnia 2015 r. do organu rentowego wpłynął wniosek (...) o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z którego treści wynikało, że H. S. z dniem 13 kwietnia 2015 r. wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją

z dnia 29 kwietnia 2015 r. wyłączył ubezpieczonego z ubezpieczenia rolniczego od dnia 13 kwietnia 2015 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a sprawa prowadzona pod sygn. VI U 1130/16 zakończyła się wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 października 2016 r. oddalającym odwołanie.

Następnie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 2 czerwca 2015 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej. Kolejno, decyzją z dnia 31 lipca 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyłączył ubezpieczonego z ubezpieczenia rolniczego od dnia 8 lipca 2015 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie od tej decyzji w sprawie VII U 1121/15, obecnie sprawa jest na etapie postępowania apelacyjnego.

Decyzją z dnia 26 października 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 2 października 2015 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 10 grudnia 2015 r. organ rentowy wyłączył ubezpieczonego z ubezpieczenia rolniczego od dnia 18 listopada 2015 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a sprawa o sygn. akt VI U 1330/16 zakończyła się wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 października 2016 r. oddalającym odwołanie. Na podstawie zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników z dnia 26 stycznia 2016 r. decyzją z dnia 10 lutego 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 25 stycznia 2016 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej.

Z kolei decyzją z dnia 29 marca 2016 r. organ rentowy wyłączył ubezpieczonego z ubezpieczenia rolniczego od dnia 14 marca 2016 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a sprawa o sygn. akt VI U 1474/16 zakończyła się wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 6 października 2016 r. oddalającym odwołanie. Obecnie sprawa jest na etapie postępowania apelacyjnego.

Decyzją z dnia 22 czerwca 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 1 maja 2016 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej. Z kolei decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. wyłączył ubezpieczonego z ubezpieczenia rolniczego od dnia 14 lipca 2016 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, sprawa o sygn. akt VI U 1848/16 zakończyła się wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 r. oddalającym odwołanie.

Decyzją z dnia 25 października 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął ubezpieczonego ubezpieczeniem rolniczym od dnia 8 października 2016 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej.

Ubezpieczony z dniem 14 listopada 2016 r. wznowił prowadzenie działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 30 listopada 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyłączył H. S. z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 14 listopada 2016 r., tj. od momentu wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a sprawa o sygn. akt VI U 103/17 zakończyła się wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 marca 2017 r. oddalającym odwołanie. Aktualnie sprawa jest na etapie postępowania apelacyjnego.

H. S. w związku z zawieszeniem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej został ponownie objęty ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 15 grudnia 2016 r. W dniu 24 stycznia 2017 r. do organu rentowego wpłynął wniosek (...), na podstawie którego ustalono, że H. S. z dniem 18 stycznia 2017 r. wznowił pozarolniczą działalność gospodarczą. Na tej podstawie decyzją z dnia 9 lutego 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyłączył H. S. z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 18 stycznia 2017 r., tj. od momentu

wznowienia działalności gospodarczej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, a sprawa została zarejestrowana pod o sygn. akt VI U 433/17 i jest w toku.

W dniu 5 maja 2017 r. do organu rentowego wpłynął wniosek (...) o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z którego treści wynikało, że H. S. z dniem 28 kwietnia 2017 r. zawiesił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. W dniu 18 maja 2017 r. do organu rentowego wpłynęło zgłoszenie ubezpieczonego do ubezpieczenia społecznego rolników. Decyzją z dnia 18 maja 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego objął H. S. ubezpieczeniem rolniczym od dnia 28 kwietnia 2017 r., tj. od momentu ponownego zawieszenia działalności gospodarczej.

W dniu 29 czerwca 2017 r. do organu rentowego wpłynął wniosek (...) o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z którego treści wynikało, że H. S. z dniem 26 czerwca 2017 r. wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Decyzją z dnia 14 lipca 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyłączył H. S. z ubezpieczenia rolniczego od dnia 26 czerwca 2017 r., tj. od momentu ponownego wznowienia działalności gospodarczej.

Po ustaleniu powyższego bezspornego stanu faktycznego na podstawie niekwestionowanych przez strony dokumentów oraz na podstawie przepisów prawa niżej powołanych, Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w niniejszej sprawie przedmiot sporu sprowadzał się do oceny, czy w okresie objętym zaskarżoną decyzją H. S. winien podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, czy też z uwagi na okresowe prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej powinien być objęty ubezpieczeniem społecznym z mocy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W pierwszej kolejności sąd ten zważył, że ubezpieczony zarówno w treści swego odwołania, jak i w trakcie rozprawy nawiązywał do wcześniejszych decyzji organu rentowego o wyłączeniu go z ubezpieczenia społecznego rolników lub o podleganiu temu ubezpieczeniu w związku naprzemiennym wznawianiem i zawieszaniem prowadzenia przezeń działalności gospodarczej, zarzucając sfałszowanie przez organ rentowy niektórych z decyzji. Natomiast sąd meriti wyjaśnił, że to treść zaskarżonej decyzji wyznacza ramy i zakreśla granice postępowania przed sądem. Nadto uwadze sądu nie uszło, że wyrokiem z dnia 4 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie III AUa 418/15 oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lutego 2015 r., w sprawie VII U 2176/14, którym to wyrokiem oddalono odwołanie H. S. m. in. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 sierpnia 2014 r. stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników ubezpieczonego H. S. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i ubezpieczenia emerytalno-rentowego poczynając od dnia 22 sierpnia 2014 r. Przy czym, Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Oznacza to, że także sąd w niniejszej sprawie związany jest orzeczeniem wydanym w wyżej opisanym postępowaniu i wcześniejsze decyzje organu rentowego, korzystające z waloru prawomocności, co więcej, uznane za prawidłowe mocą orzeczeń sądowych we wcześniejszych, kolejnych sprawach H. S., przy rozstrzygnięciu sprawy niniejszej mogą mieć jedynie o tyle znaczenie, iż potwierdzają, że od 2006 roku w okresach prowadzenia pozarolniczej działalności H. S. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Natomiast nieprzerwane okresy podlegania temu ubezpieczeniu pomiędzy okresami prowadzenia działalności każdorazowo były krótsze niż trzy lata.

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że bezsporne jest także, iż w dniu 26 czerwca 2017 r. ubezpieczony po raz kolejny podjął kilkakrotnie zawieszoną wcześniej działalność gospodarczą i spór w niniejszej sprawie sprowadzał się w konsekwencji do oceny prawnej, czy zasadnym było wyłączenie skarżącego z ubezpieczenia społecznego rolników w związku z ponownym wznowieniem przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej od 26 czerwca 2017 r. Jednocześnie sąd ten wyjaśnił, że kwestię zbiegu wskazanych wyżej tytułów podlegania ubezpieczeniu społecznemu reguluje w odniesieniu do rolników art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 277 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa), w myśl którego rolnik lub domownik, który

podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł.

Zgodnie zaś z ust. 2 art. 5a ustawy za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także:

- 1) wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono,
- 2) zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (...).

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że z informacji uzyskanych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że H. S. wznowił działalność gospodarczą z dniem 26 czerwca 2017 r., poprzednio natomiast zgłoszony był do ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 28 kwietnia 2017 r. Tym samym sąd ten ustalił, że aktualny okres nieprzerwanego ubezpieczenia H. S. w KRUS obejmuje okres od 28 kwietnia 2017 r. do 25 czerwca 2017 r., który nie stanowi pełnych 3 lat. Nie można w tej sytuacji przyjąć, że ubezpieczony przed kolejnym wznowieniem pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata.

Niespełnienie przez ubezpieczonego przesłanki podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata przed rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej w myśl art. 5a ust. 1 ustawy skutkuje brakiem możliwości kontynuacji ubezpieczenia rolniczego. W takiej sytuacji ubezpieczonemu nie przysługuje prawo wyboru pomiędzy ubezpieczeniem społecznym rolników a ubezpieczeniem w ZUS. Przy tym, sąd meriti podkreślił, że za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5a ust. 1 ustawy uznaje się także wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono, jak również zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (...) (tak art. 5a ust. 2 cyt. ustawy; por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 stycznia 2012 r., III AUa 1245/12, Legalis 755510).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy nie zgodził się z ubezpieczonym co do tego, że w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej powinien być objęty ubezpieczeniem społecznym rolników, ponieważ była ona od wielu lat jedynie zawieszana i wznawiana, nie była natomiast prowadzona od nowa. Ustawodawca w art. 5a ustawy wskazał, jakie przesłanki należy spełnić, aby móc prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą i być nadal objętym ubezpieczeniem społecznym rolników. Jak wskazano wyżej warunkiem tym m. in. jest nieprzerwane podleganie przez co najmniej 3 lata ubezpieczeniu społecznemu rolników przed rozpoczęciem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, przy czym - zgodnie z ust. 2 art. 5a ustawy za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono. Ustawodawca bowiem wyraźnie w art. 5a ustawy wskazuje, że w pojęciu rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uwzględnia także sytuacje, kiedy działalności tej nie wyrejestrowano tylko zawieszono i po okresie zawieszenia ponownie podjęto (wznowiono). Zawieszenie

takie przerywa ciągłość prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej dla potrzeb ubezpieczenia społecznego rolników i po jej wznowieniu termin 3 lat należy liczyć od początku, tj. tak jakby od momentu wznowienia rozpoczęto dopiero prowadzenie działalności gospodarczej. Kończąc sąd pierwszej instancji podkreślił, że wyjątkowa sytuacja, w której osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, została uregulowana w ramach art. 5a ustawy. W związku z tym, iż zasadą jest wyłączenie z obowiązku rolniczego ubezpieczenia społecznego osób spełniających warunki do objęcia innym ubezpieczeniem społecznym (art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy), art. 5a ustawy winien być interpretowany w sposób ścisły i stosowany jedynie w przypadku spełnienia wszystkich wskazanych w nich warunków. Przepis nie zawiera bezwzględnego obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników rolnika lub domownika, który podejmuje prowadzenie działalności gospodarczej, lecz pozostawia do wyboru rolnika system ubezpieczenia. Tym samym art. 5a ustawy nie statuuje zasady prymatu podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w przypadku zbiegu tego ubezpieczenia z innym tytułem ubezpieczenia społecznego, jeżeli rolnik lub domownik nie podlegał wcześniej nieprzerwanie rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w pełnym zakresie.

Mając na uwadze powyższe - na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – sąd oddalił odwołanie.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się H. S., który w wywiedzionej apelacji wniósł o jego i poprzedzającej decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolniczego, zarzucają, że fałszywie ustala się brak 3 lat ciągłości w ubezpieczeniu społecznym rolników przed rozpoczęciem i wznowieniem działalności gospodarczej. W ocenie apelującego jest to sprzeczność, bo pozarolnicza działalność gospodarcza nigdy nie była wykreślona z (...) w latach 1997 - 2018.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że wbrew ustaleniu sądu pierwszej instancji złożył odwołanie od decyzji z dnia 14 lipca 2017 r.

Dalej apelujący nie zgodził się ze stanowiskiem sądu pierwszej instancji, że wniosek (...) jest wznowieniem działalności gospodarczej, jest to gołosłowne i nie poparte żadnym przepisami prawa. Ubezpieczony podkreślił, że wniosek (...) potwierdza się pięć rodzajów wniosków w sprawie,

1. „wpisu informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej”
2. „wpisu informacji o wznowieniu działalności gospodarczej”.

Skarżący zarzucił, że w sprawie zaskarżony wyrok świadomie został uzasadniony kłamstwem, iż ubezpieczony zawiesza i wznowia działalność gospodarczą wnioskiem (...), podczas gdy zdaniem ubezpieczonego wniosek nie wymienia zawieszenia i wznowienia działalności gospodarczej. Zdaniem apelującego sąd uzasadniając wyrok kłamie wskazując, że odwołujący się wznowił działalność gospodarczą, ponieważ działalność ta nigdy nie była wykreślona z Ewidencji Działalności Gospodarczej.

Dalej ubezpieczony zwrócił uwagę, że w sprawie wskazano na przerwy w ubezpieczeniu społecznym, a pominięto, iż są sprzeczne z wyrokami prawomocnymi z dnia 30 listopada 2007 r., sygn. akt VII U 2937/05, z dnia 30 stycznia 2008 r., sygn. akt VII U 1597/05 i z dnia 18 marca 2010 r., sygn. akt III AUa 50/10.

Zdaniem skarżącego sąd pierwszej instancji uznał za niewiarygodne prawomocne wyroki Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego, które nie wskazują żadnych przerw do 18 marca 2010 r. Nadto ustawa obowiązująca o sposobie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników do 30 września 2009 r., jest również sprzeczna z przerwami ustalonymi zaskarżonego wyroku. Po zmianie ustawy od 1 października 2009 r. obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia jest za każdy dzień faktycznego podlegania tym ubezpieczeniom.

Zdaniem ubezpieczonego sąd pierwszej i drugiej instancji przy sprawach VII U 2937/05, VII U 1597/05 i z dnia 18 marca 2010 r., sygn. akt III AUa 50/10, uznał, że apelujący spełniał warunki art. 5a ustawy. Następne akta spraw, które

wskazują wyroki niekorzystne dla ubezpieczonego po 18 marca 2010 r. są – według ubezpieczonego – dowodami, że wnioski w sprawie „wpisu informacji o zawieszeniu i wznowieniu działalności gospodarczej są nadal zgodne z art. 5a.”.

Następnie H. S. podniósł, że od 15 października 1984 r. jest współwłaścicielem gospodarstwa i ma ubezpieczenie rolnicze, a od 15 grudnia 1997 r. rozpoczął pozarolniczą działalność gospodarczą, na podatku zryczałtowanym (na karcie podatkowej) i przepisach o swobodzie działalności gospodarczej. Skarżący przytoczył treść art. 5a ust. 2 ustawy oraz ustawową definicję działalności gospodarczej.

Kończąc apelujący wniósł o udokumentowanie faktu ile razy i czy złożył wniosek w sprawie: „zawiadomienia o zaprzestaniu działalności gospodarczej”, ile razy rozpocząłem lub wznowiłem działalność gospodarczą wnioskiem w sprawie: „wpisu do (...).

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie niekwestionowanej dokumentacji zgromadzonej w aktach rolniczego organu rentowego, w zakresie niezbędnym do jej rozstrzygnięcia. Sąd odwoławczy podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne sądu pierwszej instancji, przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz powyżej, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania w tym miejscu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98).

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że sprawę z odwołania H. S. od decyzji z dnia 14 lipca 2017 r. i wyrok w tej sprawie w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej wydał Sąd Okręgowy w Szczecinie reprezentowany przez SSO (...), zatem wskazywanie i podnoszenie zarzutów przez apelującego personalnie wobec sędziego rozpoznającego sprawę jest nieuprawnione. Za niewłaściwe należy również uznać zarzucanie sędziemu kłamstwa i posługiwanie się podważającymi rzetelność i uczciwość sędziego słowami i sformułowaniami użytymi w apelacji. Przedmiotem zaskarżenia w myśl art. 367 § 1 i 2 k.p.c. jest orzeczenie Sądu Okręgowego i do treści tego orzeczenia skarżący winien kierować zarzuty, zastrzeżenia, uwagi i swoje przemyślenia (art. 368 § 1 k.p.c.). Dlatego przytaczając treść apelacji sąd odwoławczy pominął te sformułowania użyte przez skarżącego, które naruszały powyższe zasady.

Nadto trzeba zwrócić uwagę, że niniejsza sprawa jest kolejną analogiczną sprawą rozpoznawaną przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie, zainicjowaną przez H. S. (poprzednie sprawy to m. in. sprawy o sygn. akt: III AUa 110/17, III AUa 115/17, III AUa 228/17, III AUa 682/17). Ocenę sądu odwoławczego co do argumentacji podnoszonej przez skarżącego, która notabene stanowi każdorazowo powtórzenie retoryki prezentowanej przez ubezpieczonego w poprzednich postępowaniach, należy uznać za utrwaloną, a wyrazem tego jest również niniejsze rozstrzygnięcie. Wobec powyższego, ubezpieczony winien rozważyć, czy celowym jest wszczynanie kolejnych postępowań w sprawie, zarówno administracyjnych przed Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jak i też sądowych. Tym bardziej, że w przyszłości organ rentowy może zacząć korzystać z prawa ubiegania się od ubezpieczonego zwrotu kosztów postępowania na podstawie art. 98 k.p.c.

Zatem odnosząc się do zarzutów apelacji, po raz kolejny należy przypomnieć, że art. 5a ust. 1 ustawy w brzmieniu, które obowiązuje od dnia 1 lipca 2005 r. stawia rolnikowi zamierzającemu rozpocząć prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej warunek nieprzerwanego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez co najmniej 3 lata przed rozpoczęciem tej działalności w celu pozostania w systemie ubezpieczeń społecznych rolników (zgodnie z ust. 2 pkt 1 za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także wznowienie wykonywania działalności, której prowadzenie okresowo zawieszono). Jednocześnie należy mieć na względzie, że choć istotnie wymóg posiadania 3 lat nieprzerwanego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników został wprowadzony nowelizacją ustawy z dnia 2 maja 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., nr 91, poz. 873), to w niniejszej sprawie fakt ten pozostaje bez znaczenia, bowiem treść przepisu art. 5a, stanowiącego podstawę niniejszego rozstrzygnięcia, nie ulegała zmianom od 1 lipca 2011 r. Z punktu widzenia obowiązywania prawa dla podstawy materialnej wyroku istotny jest moment

zaistnienia zdarzenia prawnego. Zatem, ponieważ niniejsza sprawa dotyczy decyzji KRUS z dnia 14 lipca 2017 r., zaś odnosi się do okresu od 26 czerwca 2017 r., Sąd Okręgowy przyjął prawidłową podstawę prawną.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że ubezpieczony zdaje się mylnie pojmować subsydiarność rolniczego modelu ubezpieczenia społecznego. Stosownie do treści art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy, rolnicze ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie nie ma zastosowania, gdy rolnik lub domownik podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu. Jedyny zaś wyjątek od tej reguły przewidziano w przepisie art. 5a ustawy. Z uwagi na to, że ma on charakter normy szczegółowej nie może być rozszerzająco interpretowany. Przepis ten konsekwentnie przyjmuje, że wybór rolniczego ubezpieczenia społecznego uzależniony jest od uprzedniego stażu w ubezpieczeniu społecznym rolników. Spełnienie tej przesłanki zakłada istnienie sekwencyjności zdarzeń. Najpierw muszą zaistnieć podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników (i to nieprzerwanie przez okres 3 lat), a dopiero następnie ma nastąpić rozpoczęcie prowadzenia działalności pozarolniczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r., II UK 41/05, OSNP 2006/15-16/250). Dodatkowo nie można pominąć, że ubezpieczenie rolnicze nie może zostać przerwane. Niezachowanie tego warunku oznacza, że rolnik obowiązany jest ponownie „uzbierać” trzyletni okres warunkujący wybór rodzaju ubezpieczenia. Wykładnia art. 5a ustawy wskazuje wyraźnie, że 3-letni staż ubezpieczenia rolniczego powinien przypadać bezpośrednio przed dniem rozpoczęcia (wznowienia) pozarolniczej działalności gospodarczej, na co też konsekwentnie wskazuje orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2008 r., II UK 304/07; z dnia 3 grudnia 1998 r., II UKN 343/98, OSNAP 1999/2/74; czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 lutego 2001 r., III AUa 935/00, OSA 2001/9/33). Na tę ocenę nie ma żadnego wpływu eksponowana przez skarżącego treść wniosku (...), skoro w sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że H. S. wielokrotnie w latach 2010-2017 zawieszał (czasowo przestawał prowadzić nie wyrejestrowując jej) prowadzoną działalność gospodarczą i podejmował ją kontynuując jej prowadzenie.

Z powyższego wynika więc, że skoro ubezpieczony wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 26 czerwca 2017 r., co pozostaje bezsporne, zaś wcześniej nieprzerwanie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 28 kwietnia 2017 r. (a więc tylko prawie 2 miesiące zamiast wymaganych przez ustawę 3 lat), to oznacza, że nie spełnił jednej z przesłanek koniecznych dla dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, a tylko łączne spełnienie przesłanek wymaganych przez art. 5a ustawy warunkuje możliwość ubiegania się o pozostanie w systemie ubezpieczenia rolniczego.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 października 2018 r., III UK 205/17, odmawiając przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez ubezpieczonego w sprawie III A Ua 554/16 rozpoznanej przez tutejszy Sąd Apelacyjny, która dotyczyła odwołania H. S. od decyzji z dnia 31 lipca 2015 r. o wyłączeniu z rolniczego ubezpieczenia społecznego od dnia 8 lipca 2015 r. wobec podjęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, między innymi wyjaśnił, że wątpliwości, które formułuje ubezpieczony (także stanowiące uzasadnienie odwołania w niniejszej sprawie) znalazły rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że warunkiem podlegania przez rolnika ubezpieczeniu rolniczemu w rozumieniu art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2336 ze zm.) jest uprzednie, trwające nieprzerwanie podleganie z mocy ustawy temu ubezpieczeniu bezpośrednio przed dniem rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 1998 r., II UKN 343/98, OSNAP 2000/2/74; z dnia 17 listopada 2000 r., II UKN 54/00, OSNAP 2002/12/290; z dnia 28 maja 2008 r., II UK 304/07, LEX nr 818834; z dnia 2 lutego 2012 r., III UK 51/11, OSNP 2013/1-2/49 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2013 r., II UK 248/12, LEX nr 1619050). Do takiego wniosku Sąd Najwyższy doszedł po dokonaniu wykładni gramatycznej tego przepisu. Nadto odnośnie wykładni art. 5a ust. 2 ustawy Sąd Najwyższy wskazał, że wykładnia gramatyczna tego przepisu nie pozwala na przyjęcie powoływanej przez skarżącego argumentacji, nawiązującej do prezentowanego na gruncie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2168) w związku z interpretacją przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) stanowiska Sądu Najwyższego, że zawieszenie działalności gospodarczej nie jest czasowym jej zaprzestaniem, ale jej ograniczeniem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2011 r., II UK 377/10, OSNP 2012/15-16/203).

.Podsumowując zatem stwierdzić należy, że ubezpieczony po raz kolejny nie wykazał, iż spełnia przesłankę podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez co najmniej 3 lata przed wznowieniem działalności gospodarczej w dniu 26 czerwca 2017 r., co oznacza, że wyłączenie go z tego ubezpieczenia z powyższym dniem było prawidłowe. Tylko bowiem w sytuacji, gdyby H. S. spełniał warunki określone w art. 5a ust. 1 z zastrzeżeniem ust. 2 ustawy, mógłby on w dalszym ciągu podlegać ubezpieczeniu społecznemu przewidzianemu w ustawie, a jednocześnie prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górka SSA Romana Mrotek